

## KARTA MODUŁU

| I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|---|---|---|-------------------------------------|---|
| COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA<br>WYDZIAŁ NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| Kierunek studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Psychologia                                                                                                                                                 |           |   |   |   |                                     |   |
| Poziom studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | jednolite studia magisterskie                                                                                                                               |           |   |   |   |                                     |   |
| Profil studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | praktyczny                                                                                                                                                  |           |   |   |   |                                     |   |
| Forma studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | stacjonarne                                                                                                                                                 |           |   |   |   |                                     |   |
| Nazwa modułu:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Historia myśli psychologicznej                                                                                                                              |           |   |   |   |                                     |   |
| Rodzaj modułu:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Moduł kształcenia kierunkowego                                                                                                                              |           |   |   |   |                                     |   |
| Język wykładowy:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Język polski                                                                                                                                                |           |   |   |   |                                     |   |
| Rok studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:                                                                                                 |           |   |   |   |                                     |   |
| Semestr:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wykłady                                                                                                                                                     | Ćwiczenia | - | - | - | -                                   | - |
| Liczba punktów ECTS ogółem:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 15                                                                                                                                                          | 15        | - | - | - | -                                   | - |
| Forma zaliczenia:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Zaliczenie z oceną.                                                                                                                                         |           |   |   |   |                                     |   |
| Wymagania wstępne:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Posiada podstawową wiedzę z zakresu historii i filozofii oraz umiejętność pracy z tekstami źródłowymi, niezbędną do analizy treści omawianych na zajęciach. |           |   |   |   |                                     |   |
| II. CELE KSZTAŁCENIA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| Cele kształcenia:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| <p><b>Cel 1:</b> Zapoznanie studentów z wiedzą o głównych źródłach współczesnych nurtów i szkół psychologicznych oraz nabycie umiejętności ich rozróżniania i rozumienia najważniejszych idei.</p> <p><b>Cel 2:</b> Rozwijanie umiejętności dotyczących historii myśli psychologicznej jako procesu ewolucji poglądów na temat człowieka i jego funkcjonowania psychicznego.</p> <p><b>Cel 3:</b> Kształtowanie kompetencji w zakresie rozumienia historycznego i kulturowego dziedzictwa myśli psychologicznej oraz jego wpływu na praktyczne zastosowania w życiu społecznym.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| Efekt uczenia się                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Student, który zaliczył moduł w zakresie:                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | Odniesienie do efektów kierunkowych |   |
| wiedzy:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| W01                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | zna w pogłębionym stopniu historię psychologii jako nauki oraz rozwój myśli psychologicznej; rozumie związki pomiędzy różnymi dziedzinami nauk humanistycznych, społecznych, medycznych i przyrodniczych, z których zrodziła się psychologia.                                                |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | K3PS_W01                            |   |
| W02                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | rozumie w pogłębionym stopniu terminologię używaną w historii myśli psychologicznej związaną z praktyką pracy psychologa w różnych sferach działań.                                                                                                                                          |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | K3PS_W03                            |   |
| W03                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | rozumie w pogłębionym stopniu kulturowe uwarunkowania procesów psychicznych i zachowań człowieka zarówno w normie, jak i w patologii, a także potrafi zastosować tę wiedzę w praktycznej działalności psychologicznej.                                                                       |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | K3PS_W09                            |   |
| umiejętności:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| U01                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną z historii myśli psychologicznej do interpretowania oraz wyjaśniania zjawisk i mechanizmów psychologicznych, psychospołecznych, psychopatologicznych oraz wzajemnych relacji między nimi.                                                   |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | K3PS_U01                            |   |
| U02                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu historii myśli psychologicznej do opisu i analizowania kulturowych i historycznych uwarunkowań procesów psychicznych i zachowań posługując się odpowiednimi teoriami i paradygmatami w celu wyjaśnienia wybranych zjawisk psychologicznych. |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | K3PS_U02                            |   |
| kompetencji społecznych:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| K01                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | jest gotów do uwzględniania znaczenia historycznego i kulturowego dziedzictwa myśli psychologicznej dla zrozumienia jednostki i społeczności oraz ich funkcjonowania w kontekście społecznym, doceniając rolę refleksji psychologicznej w praktyce życia społecznego.                        |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | K3PS_K14                            |   |
| IV. TREŚCI PROGRAMOWE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| Wykłady                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |           |   |   |   |                                     |   |
| Kod                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Tematyka zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                             |           |   |   |   | Liczba godzin                       |   |

|                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| W1                                                                                                                                                                      | Przedstawienie treści karty modułu. Wstęp do historii psychologii. Badanie historii psychologii – znaczenie dla współczesnej psychologii.                                                                                                                                                                                                          | 1             |
| W2                                                                                                                                                                      | Wpływ filozofii na powstanie psychologii. Duch mechanicyzmu i koncepcja „człowieka–maszyny”. Początki nowożytnej nauki. Filozoficzne podstawy nowej psychologii: pozytywizm, materializm i empiryzm – implikacje metodologiczne dla badań psychologicznych.                                                                                        | 2             |
| W3                                                                                                                                                                      | Rozwój dziewiętnastowiecznej fizjologii. Badania nad czynnościami mózgu: odwzorowanie od wewnątrz i od zewnątrz. Badania nad układem nerwowym. Początki psychologii eksperymentalnej. Formalne utworzenie psychologii.                                                                                                                             | 2             |
| W4                                                                                                                                                                      | Powstanie współczesnej psychologii. Ojciec założyciel współczesnej psychologii - Wilhelm Wundt (1832-1920). Etnopsychologia. Badanie świadomego doświadczenia. Elementy świadomego doświadczenia. Organizacja elementów świadomego doświadczenia. Losy psychologii Wundta w Niemczech. Krytyka psychologii Wundta. Dziedzictwo psychologii Wundta. | 2             |
| W5                                                                                                                                                                      | Psychologia ewolucyjna i funkcjonalizm. Teoria ewolucji Charlesa Darwina i jej wpływ na psychologię. William James i narodziny funkcjonalizmu. Psychologia różnic indywidualnych – Francis Galton – konsekwencje dla współczesnego rozumienia zachowania i adaptacji.                                                                              | 2             |
| W6                                                                                                                                                                      | Psychoanaliza i Zygmunta Freuda. Biografia Freuda i geneza psychoanalizy. Główne założenia psychoanalizy – nieświadomość, id, ego, superego. Krytyka i rozwój psychoanalizy przez uczniów Freuda (Carla Gustava Junga, Alfreda Adlera).                                                                                                            | 2             |
| W7                                                                                                                                                                      | Behawioryzm – narodziny nowego paradygmatu. John B. Watson i jego postulaty behawioralne. Główne teorie i badania behawioralne: Iwana Pawłowa, Burrhusa Frederica Skinnera, Edwarda Lee Thorndike. Wpływ behawioryzmu na rozwój psychologii eksperymentalnej – konsekwencje dla praktyki psychologicznej.                                          | 2             |
| W8                                                                                                                                                                      | Psychologia humanistyczna i egzystencjalna. Geneza i założenia psychologii humanistycznej: Abraham Maslow, Carl Rogers. Piramida potrzeb i koncepcja samorealizacji. Psychologia egzystencjalna – Viktor Frankl i pojęcie sensu życia.                                                                                                             | 2             |
| <b>Ćwiczenia</b>                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| Kod                                                                                                                                                                     | Tematyka zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Liczba godzin |
| ĆW1                                                                                                                                                                     | Przedstawienie treści karty modułu oraz różnych sposobów uprawiania historii myśli psychologicznej. Praca z danymi pierwszoosobowymi i trzecioosobowymi jako źródłami wiedzy psychologicznej – analiza i interpretacja w odniesieniu do klasycznych teorii psychologicznych.                                                                       | 2             |
| ĆW2                                                                                                                                                                     | Korzenie psychologii humanistycznej. Krytyka psychoanalizy i behawioryzmu – analiza porównawcza stanowisk klasycznych szkół psychologicznych.                                                                                                                                                                                                      | 2             |
| ĆW3                                                                                                                                                                     | Abraham Maslow i jego koncepcja człowieka samorealizującego się – zastosowanie teorii hierarchii potrzeb do interpretacji funkcjonowania jednostki.                                                                                                                                                                                                | 2             |
| ĆW4                                                                                                                                                                     | Carl Rogers i akceptacja jako warunek samourzeczywistnienia Ja. Bezwarunkowa akceptacja klienta jako wymóg pracy terapeutycznej – analiza i interpretacja założeń psychologii humanistycznej.                                                                                                                                                      | 2             |
| ĆW5                                                                                                                                                                     | Analiza wybranych osiągnięć nurtu humanistycznego (teoria pola, Gestalt, badania zaangażowane społecznie, ruch higieny psychicznej) w odniesieniu do klasycznych teorii psychologicznych.                                                                                                                                                          | 2             |
| ĆW6                                                                                                                                                                     | Psychologia działań i przemian społecznych: analiza historycznych koncepcji psychologii różnic płciowych, psychologii rasowej i psychologii rehabilitacji.                                                                                                                                                                                         | 2             |
| ĆW7                                                                                                                                                                     | Nowy zawód psycholog – analiza przemian roli zawodowej psychologa na wybranych przykładach historycznych.                                                                                                                                                                                                                                          | 1             |
| ĆW8                                                                                                                                                                     | Historia polskiej myśli psychologicznej – analiza wybranych postaci i koncepcji okresu przednaukowego i naukowego oraz losów polskiej psychoanalizy.                                                                                                                                                                                               | 2             |
| <b>V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE</b>                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| <b>1. Metody kształcenia:</b> wykład: wykład konserwatoryjny, dyskusja.<br>Ćwiczenia: dyskusja, analiza tekstów, praca w grupach, metoda projektowa, metoda problemowa. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| <b>2. Narzędzia (środki) dydaktyczne:</b> prezentacja multimedialna, rzutnik, komputer, materiały drukowane, karty pracy.                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| <b>VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU</b>                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |

**1. Formy zaliczenia:**

- Wykład - zaliczenie z oceną
- Ćwiczenia – zaliczenie z oceną

**2. Forma zaliczenia modułu.****Kryteria oceny formującej wykład:****a. Sprawdzian wiedzy – kryteria oceny z wykładu**

- 51% - 60% - ocena dostateczna,  
 61% - 70% - ocena dostateczna plus,  
 71% - 80% - ocena dobra,  
 81% - 90% - ocena dobra plus,  
 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

**b. Przygotowanie projektu – kryteria oceny z ćwiczeń**

Student realizuje **w grupie (3–5 osób)** projekt i przedstawia jego wyniki podczas zajęć.

Maksymalna liczba punktów do zdobycia: **38 punktów** (76% ocena dobra, bez aktywności).

0-27 punktów– przygotowanie projektu i przedstawienie wyników w formie prezentacji.

28-30 punktów– przygotowanie projektu i przedstawienie wyników w formie prezentacji oraz poprawne odwołanie do literatury źródłowej i podstawowa analiza treści źródłowych.

31-33 punktów– przygotowanie projektu i przedstawienie wyników w formie prezentacji oraz samodzielna analiza i wykorzystanie treści źródłowych oraz poprawne wnioskowanie na ich podstawie.

34- 36 punktów– przygotowanie projektu i przedstawienie wyników w formie prezentacji oraz umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych oraz logiczne i spójne wnioskowanie.

37-38 punktów – przygotowanie projektu i przedstawienie wyników w formie prezentacji oraz uwzględnienie praktycznego zastosowania wniosków wynikających z realizacji i analizy projektu.

**c. Obserwacja i ocena aktywności oraz postawy studenta w czasie ćwiczeń**

Student może otrzymać **0, 1 lub 2 punkty** na każdym bloku zajęć za:

- zaangażowanie w pracę grupową,
- aktywność w trakcie ćwiczeń,
- prowadzenie merytorycznej dyskusji.

Maksymalna liczba punktów za aktywność: **12 punktów**.

Dopuszczalne są **dwie nieobecności** studenta podczas ćwiczeń.

Każda kolejna nieobecność wiąże się z koniecznością zaliczenia tematów w formie ustnej podczas konsultacji (jednorazowo można zaliczyć maksymalnie dwa tematy).

Brak zaliczenia tematu skutkuje **obniżeniem sumy uzyskanych punktów o 10 punktów**.

**Kryteria oceny podsumowującej ćwiczenia**

Maksymalna suma punktów z ćwiczeń: **50 punktów**.

Punkty przeliczane są na wartości procentowe (1 punkt = 2%).

- 51% – 60%** – dostateczny  
**61% – 70%** – dostateczny plus  
**71% – 80%** – dobry  
**81% – 90%** – dobry plus  
**91% – 100%** – bardzo dobry

**d. Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z:**

- realizacji zadań przygotowanych w ramach ćwiczeń,
- zaangażowania w pracę grupy,
- zachowań i aktywności w trakcie wykładów i ćwiczeń,
- prowadzenia merytorycznej dyskusji,
- potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

**Kryteria oceny podsumowującej:**

- średnia ocen formujących.

**3. Podstawowe kryterium zaliczenia:** Moduł zalicza student, który uzyskał co najmniej ocenę dostateczną z wykładu i **ocenę** dostateczną z ćwiczeń. Ocena końcowa studenta, podsumowująca moduł, jest średnią arytmetyczną ocen formujących (ocena formująca wykład i ocena formująca ćwiczenia).

**VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA**

| Kategoria                                                                                     | Obciążenie studenta |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <b>Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)</b> | <b>30</b>           |
| Udział w wykładach                                                                            | 15                  |
| Udział w ćwiczeniach                                                                          | 15                  |
| <b>Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)</b>                                     | <b>45</b>           |
| Przygotowanie do wykładu                                                                      | 10                  |
| Przygotowanie do ćwiczeń                                                                      | 6                   |
| Przygotowanie projektu                                                                        | 9                   |
| Przygotowanie do sprawdzianu wiedzy                                                           | 20                  |
| <b>Łączna liczba godzin</b>                                                                   | <b>75</b>           |
| <b>Punkty ECTS za moduł</b>                                                                   | <b>3</b>            |

## VIII. ZALECANA LITERATURA

### Literatura podstawowa:

1. Benjamin L. T. (2023). Historia współczesnej psychologii. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Kurcz I. (2002). Historia i teorie psychologiczne. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii (tom 1) Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. Zaręba J. (2023). *Krótką historia psychologii*. Warszawa: Wydawnictwo RM.

### Literatura uzupełniająca:

1. Dobroczyński, B. Rzepa T. (2019). Historia polskiej myśli psychologicznej. Wydanie nowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Krzyżewski K., Siuta J. (red.), (2000). Behawioryzm i psychologia świadomości, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Schultz D. P., Schultz S. E. (2008). Historia współczesnej psychologii. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Stachowski R., Dobroczyński B. (2023). Historia psychologii: od Wundta do czasów najnowszych. W: Strelau J., Doliński D. (red.) Psychologia. Podręcznik akademicki (tom I). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
5. Stachowski R. (2004). Historia współczesnej myśli psychologicznej. Warszawa: Scholar.